

Партийн XIX съезддэ зорюулагдаһан материалнууд

ВКП(б)-гэй УСТАВТА ОРУУЛАГДАХА ХУБИЛАЛТАНУУД

ВКП(б)-гэй XIX съезд дээрэ нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОИ хэхэ элидхэлэй тезисүүд.

Партийн Уставта оруулагдаха нэмэлтүүд ба хубилалтанууд ВКП(б)-гэй XIX съездын үзэмжэд табыгдана. Уставтай зарим пунктуудай хуушарһан дээрэнх ба XVIII съездын хүүлээрхи жэл-

нүүдэй турша соо партийна байгуулалтаар сугларһан дүй дүршэл Устав дотор харуулагдаха ёһотой болоһон дээрэнх эдэ нэмэлтүүд ба хубилалтануудые оруулха шуухала болоһон байна.

1. ПАРТИИН ШЭНЭ НЭРЭ БА ПАРТИИН ГОЛ ШУХАЛА

ЗОРИЛГОНУУДЫЕ УСТАВ ДОТОР ТОДОРХОЙЛХО ТУХАЙ.

Маяһа партийн нэриэ тодорхойлох шуухала болоо. Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партине хойшоодоо «Советскэ Союзэй Коммунистическэ парти» гэжэ нэрлэбэл зохистой, тинхэдээ, нэгдэхээр, партийн нэрэ — Советскэ Союзэй Коммунистическэ парти гэжэ нэрэ — үлэмжэ тодо һолоор байһыны, хоёрдохор, «коммунист», «большевик» гэһэн үгэнүүд ганса удхатай байһан тула коммунистическэ ба большевистскэ гэжэ хоёр нэриг партида мүнөө хэрэггүйнэ харваандаа абаха.

Уставтай нэгдэхэй бүлэгтэ — «Парти. Партийн гэшүүд, тэдэнэй уялга ба эрхэ» гэһэн нэрэ үгэхэ хэрэгтэй. Партийн гэшүүдэй уялга ба эрхэнүүдые найруулаж бэш хангэһэ урла тээ, энэ үгдэлэй нэгдэхэй параграф соо Советскэ Союзэй Коммунистическэ парти ба тэрэнэй гол шуухала зорилгонуудай удхые зүбөөр, ингэжэ, тодорхойлол зохистой.

«1. Советскэ Союзэй коммунистическэ парти болбол хүдэлмэришэн ангида, ажалша таряашдада ба ажалша интеллигенцидэ хабатыай хүнүүдхээ эмхидхэн нэгэн аалин бодолтоной — коммунистуудай хайндуранай дайшалхы союз мүн. Советскэ Союзэй Коммунистическэ парти хадаа хүдэлмэришэн анги, ажалша таряашад хоёрые эмхидхэн, 1917 оной Октябрьскэ революцийн ашаар капиталистнуудай ба помещигүүдэй засагые унагааж, пролетаридад диктатуре эмхидхэж, капитализмые усадхаж, хүнийе хүнэй мүлжэхэ ябалдад үгы хөжэ шашаад, социалистическэ общестые байгуулга хангаа.

Партийн Уставтай нэгдэхэй бүлэгтэ — «Парти. Партийн гэшүүд, тэдэнэй уялга ба эрхэ» гэһэн нэрэ үгэхэ хэрэгтэй. Партийн гэшүүдэй уялга ба эрхэнүүдые найруулаж бэш хангэһэ урла тээ, энэ үгдэлэй нэгдэхэй параграф соо Советскэ Союзэй Коммунистическэ парти ба тэрэнэй гол шуухала зорилгонуудай удхые зүбөөр, ингэжэ, тодорхойлол зохистой.

Советскэ Союзэй Коммунистическэ парти мүнөө үеын гол шуухала зорилгонуудын юуб гэхэдэ, социализмаа коммунизмда дамжан оржож коммунистическэ общестое байгуулха, общестын материальна ба культурна хэмжээе саг үргэлжэ дээшлүүлхэ, общестын гэшүүдые интернационализмын ба бүхы ороннуудай ажалшад ахадүүгэй барисаа тогтоолгын ёһоор хүмүүжүүлхэ, Советскэ Эхэ орондоо дайсадал агрессивнэ ашануудһаа улам эдэхитэйгээр хамгаалгые бүхы хэмжээгээр бэхжүүлхэ ябалда болоно».

«1. Советскэ Союзэй коммунистическэ парти болбол хүдэлмэришэн ангида, ажалша таряашдада ба ажалша интеллигенцидэ хабатыай хүнүүдхээ эмхидхэн нэгэн аалин бодолтоной — коммунистуудай хайндуранай дайшалхы союз мүн. Советскэ Союзэй Коммунистическэ парти хадаа хүдэлмэришэн анги, ажалша таряашад хоёрые эмхидхэн, 1917 оной Октябрьскэ революцийн ашаар капиталистнуудай ба помещигүүдэй засагые унагааж, пролетаридад диктатуре эмхидхэж, капитализмые усадхаж, хүнийе хүнэй мүлжэхэ ябалдад үгы хөжэ шашаад, социалистическэ общестые байгуулга хангаа.

Дээрэ бэшгэдэнхэй дашарамдан Уставта оршолгүй байха.

2. ПАРТИИН ГЭШҮҮН ХЭН БАЙЖА ШАДАХАБ.

Коммунистическэ партиин гэшүүнэй нэрэ ба удхашанарые улам дээшнэ үргэхын тула партийн гэшүүд хэн байжа шадахаб гэһэн Уставтай параграфые ингэжэ шэнэһээр найруулан бэшэхэ:

«2. Партийн программа ба Уставые зүбөөгдөл, тэдэнны бөлүүлгэдэ эдэхитэйгээр оролодог, партиин организациннуудай нэгэндэ ажалладаг ба партийн бүхы шиндхэбэринүүдые дүүргэдэ Советскэ Союзэй ажалша хүн бүхэн, хүнийе мүлжэдэггүй гражданин бүхэн Советскэ Союзэй Коммунистическэ партиин гэшүүн байжа шадаха.

Социализмын иланһанай ашаар манай орон соо мүлжэгшэ ангиууд усадхадга, хүнийе хүнэй мүлжэхэ ябалдад үгы болоо. Советскэ общестое эбтэй ангиуудһаа бүрилэнэ. Советскэ арадай морально-политическэ нэгдэл бэхжэе.

«2. Партийн программа ба Уставые зүбөөгдөл, тэдэнны бөлүүлгэдэ эдэхитэйгээр оролодог, партиин организациннуудай нэгэндэ ажалладаг ба партийн бүхы шиндхэбэринүүдые дүүргэдэ Советскэ Союзэй ажалша хүн бүхэн, хүнийе мүлжэдэггүй гражданин бүхэн Советскэ Союзэй Коммунистическэ партиин гэшүүн байжа шадаха. Гэһэн Устав соохи заабарийн партиин туйлаһан туйлалтануудые

«Коммунистическэ общестые байгуулхад Коммунистическэ партиин урда байгаа шэнэ зорилгонууд партиин хэрэгтэй түлөө партиин гэшүүдэй харюусалгые дээшлүүлхые эри-не. Тимэнхэ, партийн гэшүүн тухай дуралдаһан параграф дотор, партийн программа, Уставые мэдрэхэнэ гадна, харин тэдэнны бөлүүлгэдэ эдэхитэйгээр урдаад ба партиин бүхы шиндхэбэринүүдые дүүргэдэг хүн партиин гэшүүн байжа шадаха гэжэ шэнэ найруулга соо заагдана.

Гэһэн Устав соохи заабарийн партиин туйлаһан туйлалтануудые

3. ПАРТИИН ГЭШҮҮДЭЙ УЯЛГАНУУД ТУХАЙ.

Партийн гэшүүдэй уялгануудай үлэмжэ дүүрэн тодорхойлолго Устав дотор үгдэхээр эригдэнэ гэжэ дүй дүршэл харуулна.

«Парти хадаа журамые нимэ бүдүүлгээр, антипартийнаар тухайһаа ябалдаһы тэсэжэ шадахагүй байна. Энэ хорото ушарые тэршэлэн үндэһөөр эрид шууд халгаха хэрэгтэй, юун бэ гэхэдэ энэ ушар партиин ба гүрэнэй журамые эбдэж, парти ба гүрэнэй интересүүдтэ ехэшг хохидол ушаруулна. Парти хадаа ямаршые габьяатай байг, ямаршые тушаалда байг — хамаагүй, бүхы коммунистуудта уялгата нэгэ журамтай, нэгэ хуулитай юм, тээд партийна ба гүрэнэй журамые эбдэжэ гэжэ партиин зэргэдэ байлгада таарахагүй гэжэ Устав соо зааха шуухала.

«Хамгай түрүүндэ, партийн хүсэ ба шадалай гол услови мүн туладань, партийн нигта нэгдэллые партиин гэшүүн бүхы хэмжээгээр хамгаалха уялгатай гэжэ партиин гэшүүдэй уялганууд тухай параграф соо бэшэхэ шуухала. Партиин нигта нэгдэллые сахиха тухай оролодог партиин гэшүүнэй шуухалын шуухала уялга мүн, тимэнхэ энэ гол эрилтэнэй эхилэн партиин гэшүүдэй уялгануудые найруулан бэшэбэл тон зүб болоо.

«Тиигээд, партида үнэн сэхэ байһан тухайгаа эхи захагүй хашхаржа ябадаг аад, үнэн дээрээ болохо до роһоо шүүмжэлэл гаргуудлагүй, тэрэнны хашадаг коммунистууд партида эхэхэн хөрө үзүүлнэ. Парти болбол өөрыгөө шүүмжэлгые ба иланһаа до роһоо гарһан шүүмжэлгые хүгжөөлгэдэ, хүдэлмэридхи дутагдануудые элнрүүлгэдэ ба юомые наагуурнын һайн шэнгээр харуулха, туйлаһан амжалтануудтаа хүнхэрэн дашуурха ябалдануудай тэмсээдэ анхаралаа ходоодоо угаа ехээр табидат. Тээд, шүүмжэлэлэй удхашанарые минн лэй ойлгуулалга багадана гэжэ дүй дүршэл харуулна. Шүүмжэлгые дэлгэрүүлгэдэ һаад хэгшэдтэй эрид тэмсэл ябуулха хэрэгтэй. Тимэнхэ шүүмжэлгые хабшаха гэжэ тэн хорото ябалда мүн, шүүмжэлгые хабшаһан, шүүмжэлэлэй орондо юомые наагуурнын һайн шэнгээр харуулһан ба дэмы хүнхөрөөһэн хүн партиин зэргэдэ байжа шадахагүй гэжэ Устав дотор зааха эргэгтэй.

«Коммунизм байгуулхад, партиин организациннуудай ажабайдалда ба ажалда байгаа дутагдануудтай, таарамжагүй ябалдануудтай тэмсэхэдэ партиин гэшүүдэй авангардна үүргые бүри дээшнэ үргэхын тула партийн гэшүүдэй уялганууд тухай Уставтай параграфта шэнэ пунктнуудые нэмэхэ шуухала.

«Тиигээд, партида үнэн сэхэ байһан тухайгаа эхи захагүй хашхаржа ябадаг аад, үнэн дээрээ болохо до роһоо шүүмжэлэл гаргуудлагүй, тэрэнны хашадаг коммунистууд партида эхэхэн хөрө үзүүлнэ. Парти болбол өөрыгөө шүүмжэлгые ба иланһаа до роһоо гарһан шүүмжэлгые хүгжөөлгэдэ, хүдэлмэридхи дутагдануудые элнрүүлгэдэ ба юомые наагуурнын һайн шэнгээр харуулха, туйлаһан амжалтануудтаа хүнхэрэн дашуурха ябалдануудтай тэмсээдэ анхаралаа ходоодоо угаа ехээр табидат. Тээд, шүүмжэлэлэй удхашанарые минн лэй ойлгуулалга багадана гэжэ дүй дүршэл харуулна. Шүүмжэлгые дэлгэрүүлгэдэ һаад хэгшэдтэй эрид тэмсэл ябуулха хэрэгтэй. Тимэнхэ шүүмжэлгые хабшаха гэжэ тэн хорото ябалда мүн, шүүмжэлгые хабшаһан, шүүмжэлэлэй орондо юомые наагуурнын һайн шэнгээр харуулһан ба дэмы хүнхөрөөһэн хүн партиин зэргэдэ байжа шадахагүй гэжэ Устав дотор зааха эргэгтэй.

«Партийна шиндхэбэринүүдые бодото дээрэ бөлүүлхэ хэрэгтэ ёһо партин, эдэхигүйгээр хандадаг партиин гэшүүд үсөөн бэшэ бин гэжэ тэмдгэлхэ эргэгтэй. Энэ ехэ хорото ябалда мүн, тэрэннэй парти болбол эрид тэмсэхэ ёһотой, юуб гэбэл партиин шиндхэбэринүүдтэ коммунистуудай талаһаа нимээр хандадаг партиин дайшалхы шадабарие һуларуулна. Партиин гэшүүд болбол партиин шиндхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө эдэхитэй тэмсэхэд байха уялгатай, партиин шиндхэбэринүүдтэ коммунистуудай эдэхигүйгээр ба ёһо тэбхгээр хандадаг тэрэннэй зэргэдэ байлгада таарахагүй гэжэ Устав соо хараалха.

«Хүдэлмэридхи дутагданууд тухай Центральна комитет хүртэтэ партиин хүтэлбэрилхы органоудта партиин гэшүүд мэдээсэхэ ёһотой гэһэн буруу үзэл зарим коммунистуудай дунда бин гэжэ энээнэтэй дашарамдуулан хэлэхэ хэрэгтэй. Харюусалгата хүдэлмэрилгэдэ хадаа ажал хэрэгтэй муу байһы ху-

тэлбэрилхы партийна органоудай урда, ЦК-гэй урда элнрхэйлхэдэн, хүдэлмэридэмнэй һаад хэнэ гэһэн бөөрөө, коммунистуудта тойбо гатадаг баримтанууд али олон дайралладаг. Тимэ ноёд һайдуудтай хайра гамгүй тэмсэллые партиин ябуулха ёһотой байһанин мэдээжэ. Партиин гэшүүн хадаа ямаршые мэдүүлгэтэйгээр партийна ямаршые зэргын зургаанда ЦК хүртэр хандаха эрхэтэй гэжэ мүнөөнэй Устав дотор бэшгэдэнхэй. Тээд, энээнэй багадад байһанинэй элитэ. Партиин гэшүүн хүдэлмэрин дутагданууд тухай партиин Центральна Комитетдэ хүртэр хүтэлбэрилхы партийна органоудта ноур сахингүйгээр мэдээсэхэ эрхэтэй байһанаа гадна, уялгатай гэжэ Устав дотор зааха, тээд, энэ уялгата дүүргэхэдэн партиин гэшүүндэ хэн һаад хэнэб, тимэ хүнүүд партиин дура хүсэллые эбдэжэ гэжэ шангаар хэнгэдэхэ ёһотой гэжэ Устав дотор бэшэхэ шуухала.

«Унение партиһаа ноууха, парти тушаа үнэн сэхэ бэшэ ябалда гаргаха ушар зарим коммунистуудай дунда дэлгэрэнхэй байһанинэй эхэл хорото ябалда мүн. Өөрынгөө ээргэнүүдтэ мэхээшлые партиин тэсэн байжа шадахагүйн мэдээжэ, юуб гэхэдэ, тимэ хүнүүд партида арад зонот этигэлые һуларуулна, коммунистуудай зэргэнүүдые моральна талаар забхайруулна. Партиин үмэнэ коммунистын үнэн сэхэ бэшэ байлга, партине мэхээшлгэ хадаа тон хорото ябалда болохо тула партиин зэргэдэ байлгатай таарахагүй гэжэ Устав дотор зааха шуухала.

«Политическэ оһол, назагай ябалдал гарһан, партийна ба гүрэнэй ноуысе элнрхэйлхэн баримтанууд коммунистуудай дунда нилээд үргэнөөр дэлгэрһэн ушарые анхарангүйгээр гаража болохогүй. Политическэ һэрэмжэе коммунистууд алишые частокот дээрэ, ямаршые оршон байдал соо зайлашагүй шуухала. Энээнэтэй хамта, партиин гэшүүн партийна ба гүрэнэй ноуысе сахиха уялгатай, тин тэрэнны бусадта хэлэлгэ партиин үмэнэ гэмтэ ябалда болохо тула партиин зэргэдэ байлгада таарахагүй гэжэ Устав дотор зааха хэрэгтэй.

«Эсэстэ, кадрнууды шэлэн табилга танилаараа, түрэл гаралай барисаан дээрэнхэ, өөртнэ дуратай байһанарын үндэн болжожо гү, али нэгэ ноутга голгойди гээд шэлэн табиха ябалда нилээд олон партийна, советскэ, ажахын организацинуудта байдагые ехэшг буруу ябалда мүн болоно гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Хүдэлмэрилгэдэ тимээр шэлэн табилга манай партида тогтоогдоһон принципүүдтэ отго таарахагүй, партида хохидол үзүүлхэ байһанинэй мэдээжэ. Кадрнуудые политическэ ба ажалһын шанарнуудар шэлэн табиха тухай партиин заабаринүүдые партиин гэшүүдэй нарин шангаар дүүргэхэ уялгые Устав дотор зааха ба эдэ заабаринүүдые эбдэһэн ябалда партида байлгада таарахагүй гэжэ бэшэхэ.

«Дээрэ дурсагданһаа үндэнхэ:

- 1) Партийн гэшүүдэй уялганууд тухай Уставтай ёһо дүримые шэнээр найруулан ингэжэ бэшэхэ гэбэл:
- «3. Партийн гэшүүн нимэ уялгатай:

а) партийн хүсэ ба шадалай гол услови мүн туладань, партиин нигта нэгдэллые бүхы хэмжээгээр хамгаалха;

б) партийна шиндхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө эдэхитэй тэмсэхэ байха. Партиин гэшүүн хадаа партийна шиндхэбэринүүдые минн зүбөөжэ бэшэ, харин тус шиндхэбэринүүдые бодото дээрэ бөлүүлхын түлөө тэмсэхэ уялгатай. Коммунистуудай зүтһөө партиин шиндхэбэринүүдтэ эдэхигүйгээр ба ёһо тэдыгөөр хандаха ябалда партиин дайшалхы шадабарие һуларуулдаг тула, партиин зэргэдэ байлгада таарахагүй;

«шэлүүлхын тула, марксизм-ленинизмын үндэнэ һури шудалхын тула хүдэлмэрилхэ;

е) партийн гэшүүдтэ бултананды нэгэн аали уялгата партиин ба гүрэнэй журам сахиха. Нэгэнниң хүтэлбэрилгэдэ, нүгөөдэн — жиһирэй гэшүүдтэ гэхэн — тимэ хоёр янзын журам партида байха ёһотой. Парти хадаа ямаршые габьяатай байг, ямаршые тушаалда байг — хамаагүй, бүхы коммунистуудта уялгата нэгэ журамтай, нэгэ хуулитай юм. Партиин ба гүрэнэй журамые эбдэжэ гэжэ партида сүйд хохидол ушаруулха тон хоротой хэрэг мүн, тимэ тула партиин зэргэдэ байлгада таарахагүй;

ж) до роһоо гарһан шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые улам саашадан дэлгэрүүлхэ, хүдэлмэридхи дутууноуд элирүүлхэ ба усадхан зайсуулха, юомые наагуурнын һайн шэнгээр харуулха гү, али туйлаһан амжалтадаа хүнхэрэн дашуурха ябалда тэмсэхэ. Шүүмжэлгые хабшаха гэжэ тон хорото хэрэг мүн. Шүүмжэлгые хабшаһан, шүүмжэлэлэй орондо юомые наагуурнын һайн шэнгээр харуулһан гү, али дэмы хүнхөрөөһэн хүн партиин зэргэдэ байжа шадахагүй;

з) хүдэлмэрин дутагданууд тухай партиин Центральна Комитетдэ хүртэр, хүтэлбэрилхы партийна органоудта ноур сахингүйгээр мэдээсэхэ. Партиин гэшүүн хадаа ажал хэрэгтэй муу байһы ноууха эрхэггүй, партиин ба гүрэнэй интересүүдтэ хохидол ушаруулдаг буруу ябуулганууды хэрэгсээнгүй үнгэрэхэ эрхэггүй. Энэ уялгата бөлүүлгэдэн партиин гэшүүндэ һаад ушаруулдаг хүн партиин дура хүсэллые эбдэжэ гэгдэжэ хатуу шангаар хэнгэдэхэ ёһотой;

и) партийн үмэнэ үнэн сэхэ байха, унение ноууха ба хазайруулха ябалда гаргахагүй. Партиин үмэнэ коммунистын үнэн сэхэ байлга, партине мэхээшлгэ хадаа тон хорото ябалда болохо тула партиин зэргэдэ байлгада таарахагүй;

к) ямаршые частокота, ямаршые оршон байдалда коммунистуудай һэрэмжэтэй байлгын шуухалы ханажа, партийна ба гүрэнэй ноуысе сахиха, политическэ һэрэмжэтэй байха. Партиин ба гүрэнэй ноуысе бусадта хэлэлгэ партиин үмэнэ гэмтэ ябалда болохо тула партиин зэргэдэ байлгада таарахагүй;

л) партиин даалгһан ямаршые тушаалда байхада, политическэ ба ажал хэрэгтэй шанарай талаар кадрнуудые зүбөөр шэлэн олохо тухай партиин заабаринүүдые хэлбэришгүүгээр бөлүүлхэ. Эдэ заабаринүүдые эбдэжэ, хүнүүдые хүдэлмэрид танилаараа, түрэл гаралай барисаан дээрэнхэ, өөртнэ дуратай байһанарн, нэгэ ноутга голгойди гээд шэлэн табиха ябалда партида байлгада таарахагүй.

2. «Парти. Партийн гэшүүд, тэдэнэй уялга ба эрхэ» гэһэн Уставтай бүлэг дотор нимэнүүд нэмэлтүүдые хараалха гэбэл:

а) Уставта дооро дурсагданга параграфуудые оруулха:

«11. Хэрбээ Советскэ Союзэй компартийн ЦК-гэй, Союзна республикын Компартийн ЦК-гэй, партиин крайкомой, обкомой, окружкомой, горкомой, райкомой гэшүүн байгаа һаань, коммунистые партиһаа гаргаха тухай шиндхэбэринейе партиһаа эхлин организаци баталан абажа шадахагүй.

Пленум дээрэ шиндхэхэ шуухала гэжэ гурбанай хоёр хубин гогосоор пленумэй тоолоод байгаа һаань, Союзна республикын компартийн ЦК-гэй, партиин крайкомой, обкомой, окружкомой, горкомой, райкомой гэшүүные партиһаа комитетдэй составһаа гү, али партиин гэшүүннэй гаргаха тухай асуудал тус комитетдэй пленум дээрэ шиндхэгдэхэ.

12. Советскэ Союзэй Компартийн ЦК-гэй гэшүүные ЦК-гэй составһаа гү, али партиин гэшүүннэй гаргаха тухай асуудал партиин съездээр гү, али съездүүдэй хоорондохы үе соо Советскэ Союзэй Компартийн ЦК-гэй Пленумээр — ЦК-гэй пленумэй гэшүүдэй гурбанай хоёр хуби болохо олонхоор шиндхэгдэхэ. ЦК-гэй гэшүүдтэ кандидатүүдые һунаха үедэ съездээр тогтоогдоһон гуримай ёһоор, ЦК-гэй гэшүүнэй али нэгэн кандидат ЦК-һаа гаргагданһын орондо автоматическаар орохо».

4. ПАРТИИН ГЭШҮҮДЭЙ ЭРХЭ ТУХАЙ.

«Мүнөө байгаа Устав дотор партийн гэшүүнэй эрхэ зарим тэлы ба гадхаданхай ба тодобэшээр найруулганданхай байна. Мүнөөнэй Уставтай 3-дахи пунктые ингэжэ найруулан нэлгэхэ шуухала:

4. Партийн гэшүүа нимэ эрхэтэй:

а) партиича суглаан дээрэ гү, али партиича хэлбэлдэ партиича политикын асуудалуудые сүлөөтэйгөөр ба бодото һайнаар зүбшэн хэлсэлгэдэ хабалдаһаха;

5. ПАРТИИН ГЭШҮҮНЭЙ КАНДИДАДУУД ТУХАЙ.

«Партийна организациннуудай хүдэлмэридхи ехэ дутагдал юуб гэхэдэ, тэдэнэр болбол партийн гэшүүндэ орохоо бэлдэхэдэн кандидатүүдта муугаар туһална, тэдэнэй өһөдэнн шанарые шалгангүй. Кандидатска стаж заримдаа ёһо тэлы хоохон юумэ болгодог, нилээд олон кандидатүүдтай стаж хэдэн жэлээр һунаагдадаг байна. Иймэ дутагдалтай парти эбсэжэ шадахагүй. Партиин гэшүүнэй кандидатүүдтай партиһаа организациннуудай ажуулдаг хүдэлмэрине һайжаруулха, тэршэлэн кандидатска стаж гарахын түлөө кандидатүүдэй өһөдэнн харюусалгые дээшлүүлхэ хэрэгтэй.

«Энээнэтэй хамта «Партийн гэшүүнэй кандидатүүд» гэһэн Уставтай бүлэгтэ нимэ нэмэлтэ оруулха шуухала:

ПАРТИИН СЪЕЗДНУУДЫЕ БА ЦК-ГЭЙ ПЛЕНУМУУДЫЕ ЗАРЛАХА БОЛЗОР ТУХАЙ.

«Партийн съезднүүдые ба партиин Центральна Комитетдэй пленумүүдые зарлаха нимэ болзор тогтообол зохимжотой гэжэ байдал дээрэнхэ харагдана:

7. БҮХЭСОЮЗНА ПАРТИИНА КОНФЕРЕНЦИНУУД ТУХАЙ.

«Бүхэсоюзна партийна конференцинууд тухай дүримүүд партиин Уставтай проект дотор оруулагдаагүй. Мүнөөнэй байдалда Бүхэсоюзна партийна конференцинуудые

б) партийн ямаршые һурилгыше партиһаа суглаан дээрэ шүүмжэлхэ;

в) партийна органоудта ха ба һунагдаха;

г) ажал-ябуулга гү, али дал тухайн тогтоол гарга байһан бүхы ушарнуудта байлсахые эрихэ;

д) Советскэ Союзэй Коммунистическэ партиин ЦК-гэй ямаршые шатын партиһаа ганда ямаршые асуудалта мэдүүлгэтэйгээр хандаха.

«Партийна организациннуудай хүдэлмэридхи ехэ дутагдал юуб гэхэдэ, тэдэнэр болбол партийн гэшүүндэ орохоо бэлдэхэдэн кандидатүүдта муугаар туһална, тэдэнэй өһөдэнн шанарые шалгангүй. Кандидатска стаж заримдаа ёһо тэлы хоохон юумэ болгодог, нилээд олон кандидатүүдтай стаж хэдэн жэлээр һунаагдадаг байна. Иймэ дутагдалтай парти эбсэжэ шадахагүй. Партиин гэшүүнэй кандидатүүдтай партиһаа организациннуудай ажуулдаг хүдэлмэрине һайжаруулха, тэршэлэн кандидатска стаж гарахын түлөө кандидатүүдэй өһөдэнн харюусалгые дээшлүүлхэ хэрэгтэй.

8. ПОЛИТБЮРОЕ ПАРТИИНА ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ ПРЕЗИДИУМ БОЛГОН ХУБИЛГАХА ТУХАЙ.

«Пленумүүдэй хоорондохы үе соо ЦК-гэй хүдэлмэрине хүтэлбэрилхын тула эмхидхэгдэхэ, партиин Центральна Комитетдэй Президиум болгон Политбюро хубилгахад зохимжотой байна, ушарың «Президиум» гэһэн нэрэ мүнөө үедэ Политбюрогой бодото дээрэ дүүргэжэ байгаа функцинүүдтэ зохихо байна. ЦК-гэй ябуулагдажа байгаа хүдэлмэри тушаа хэлэхэ болоо һаа, бодото байдал дээрэнхэ харахад, энэ хүдэлмэрине нэгэ органдо — Секретариат нэгдэхэдэ, энээнэтэй дашарамдуулан, саашадаа ЦК-

Партийн ээлжээр дүрбэн жэл соо нэгэ дэ үсөөн бэшээр зарлагдаха;

«Партийн Центральна Комитет пленумүүд 6 һара соо хинһаа үсөөн бэшээр зарлагдаха;

9. ПАРТИИНА ХИНАЛТЫН КОМИССИИЕ ПАРТИИН ЦК-ГЭЙ ДЭРГЭДЭХИ ПАРТИИНА ХИНАЛТЫН КОМИТЕТ БОЛГОН ХУБИЛГАХА ТУХАЙ.

«Партийна журам эбдэхэ ябалда тэй ба өһөдэнгөө уялганууды коммунистуудай хангалтагүйгээр дүүргэдэ баримтануудай тэмсэл хээ хэрэгтэ Партиина Хиналтын Комиссиин үүргые дээшлүүлхын зорилгоор, Партиина Хиналтын Комиссиин партиин ЦК-гэй дэргэдхи партиина Хиналтын Комитет болгон хубилгахад ба ноутгаудтахы партиһаа органоудһаа дуудыдахагүй. Партиина Хиналтын Комитетдэй түлөөлгешэдэй инсти-тут ноутга нотгуудта бин болготу зохимжотой байна. Партиин гэшүүд ба кандидатүүдтай партиһаа журам сахилгыен шалгахы, партиин программа, Устав, партийна мораль хазгайруулһан эмэтэй коммунистуудые харюусалгата хабдуулха, тэршэлэн партиһаа гарһан тухай, партиһаа эмэ үгэнн тухай Союзна республикннуудай компартийн ЦК-нуудай, партиин хизаарай ба областной комитетдүүдэй шиндхэбэринүүд тухай апелляциянууды хаража үзэхэ үүргэ Партиина Хиналтын Комитетдэ даалгаха.

«Советскэ Союзэй Партиина Центральна Комитет ЦК-гэй дэргэдэ Партиина Хиналтын Комитет эмхидхэхэ.

«Партийн ЦК-гэй дэргэдэ Партиина Хиналтын Комитет болбол:

- а) партиин гэшүүд ба кандидатүүдтай партиһаа журам сахилгыен шалгахы, партиин программа, Устав, партийна мораль хазгайруулһан эмэтэй коммунистуудые харюусалгата хабдуулха;
- б) партиһаа гарһан партиһаа эмэ үгэнн партиһаа программын мораль шэдэе (партийн мэхээл партиин урда үнэн сиб байлга, хардалга, бюроһауу һалһай ябалда гаргагшадые) харюусалгые баадуулха;
- в) партиһаа зарһан партиһаа эмэ үгэнн партиһаа мораль шэдэе (партийн мэхээл партиин урда үнэн сиб байлга, хардалга, бюроһауу һалһай ябалда гаргагшадые) харюусалгые баадуулха;

10. ПАРТИИН ЦК-ГЭЙ АППАРАТ БА

Германин нэгдэлэй ба эб найрамдалай түлөө

Германитай баталха эбэй договор тухай США, Англин ба Франциин правительствонуудта Советскэ Правительствын эльгээн ното тушаа Германин коммунистическэ партиин правлений мэдүүлгэ

БЕРЛИН, августын 27. (ТАСС). Германин коммунистическэ партиин правлений Германитай баталха эбэй договор тухай США-гэй, Англин ба Франциин правительствонуудта советскэ правительствын эльгээн ното тушаа мэдүүлгэ толилоо.

«Немецкэ түлөөлэгшэдэй хабаадлгатайгаар дүрбэн гүрэнэй зүблөө октябрында оройтонгүйгөөр зарлаха гэнэн дуралхал хэздээ, — гэж мэдүүлгэ соонь хэлэдэнэ, — Советскэ Союз немецкэ арадай эрчим хани байһанаа дахин харуулаа. Эсэгэ ороноо хүндэлгэ немец бүхэн энэ дуралхалы халуунаар найшаан, ушарын тус дуралхал тэрэнэй эгээн үнэтэ хүсэл бололы харуулна. Дүрбэн гүрэнэй зүблөөндэ дуралхалдан зүблэхэ зүйл: эбэй договор бэлдэхэ тухай, нинтгерманска правительствы бин болгохо тухай, нинтгерманска сүлөөтэ хуультоонууды хэж тухай, Германида тинэ хуультоонууды хэж условинуудай байһы шалгах комисси тухай, эзэмдлгшэ сэрэгүүды гаргаха болзор тухай — зүблэхэ зүйл хадаа нацада тон шухала удхашанартай асуудалууд байһан тулаада мүнөөдэр бүхэ немецүүдэй анхарал татаһан асуудалууд болоно.

риодууд үүсхэлы гартаа абаха ёһотой! Мүнөө немецкэ арад өөрынгөө национальна бээ тодорхойло эрхэ элдэхэ ёһотой!

Мүнөө түрүүшын зорилго юуб гэжэд, «юрэнхы» договор ратификацилы ямаршы ушар байдалда наатуулга болоно. «Юрэнхы» договор федеральна парламент дотор дахин уншагдаха ёһотой! Харин советскэ ното соо хэлэгдэн үүсхэлы дары дэмжэхэ, нинтгерманска хунгалтанууды хэж арга болжонууды байгуулха тухай Германиска Демократическа Республикыи Арадай Палатагай хэлсэ туйлаха гэжэд федеральна парламент депутатудай уялга мүн. Эбэй договор баталалгы түргэххын тула немецүүд билэнэри хэж ёһотой түрүүшын зүйл энэ гэжэш.

Энэниие «нечне» федеральна парламенты баалаха лэрэгтэй. Советскэ Союзай шэнэ дуралхалуудтай дашарамдуулан, федеральна парламент депутат бүхэн харюу салгала мэдэрхэ ёһотой. Бүхы хүн зоний дундаа нэрэн хүндэ хэтэй хүнүүдэй, нэн түрүн худэлмэришэнэй коллективүүдэй, эхэ преприятинуудай ба профсоюзудай түлөөлэгшэдэй мэдүүлгэнууды абажа, федеральна парламентын депутатудата энэ харюусалгы тайлбарилха шухала байна.

Эбэй договор баталха, «юрэнхы» договоры бурюушаха гэһэн олоной ябуулгын али болохо формулуудай туналамжатайгаар, демонстрацинууд дээрэ, мүн федеральна парламентын гшүүдтэ делегацинууды эльгээжэ, митингүүд дээрэ немецүүд өөрынгөө дур хүсэлы харуулагы.

Арадай асуулын үедэ Баруун Германида 8 миллион гаран хүн эбэй договор дары баталха гэжэ наһалаа мэдүүлбэ.

Олохон суглаанууд ба делегатска конференцинууд дээрэ Германин социал-демократическа партиин гшүүд ба функционерүүд (эдэбхитэд—Ред.) эбэй договор баталха, нинтгерманска сүлөөтэ хуультоонууды хэж ба Германие нэгдүүлхэ гэһэн эрилтээ мэдүүлһэн байна. Советскэ Союзай дуралхалууд энэндэ зохино. Энэ хадаа коммунистуудай ба социал-демократуудай харилсан ойлголсолто туйлажа, өөһдынгөө эрилтэнуудэй түлөө хамтадаа тэмээжэ шадхаа үндлэй хуури мүн.

Ябуулгануудай нэгдэл тогтоохо гэжэ манай арадай зүб хэрэгые— национальна сүлөөлэлтын хэрэгые илалтада хүргэхэ шухала арга боломжо мүн.

Аденауэр ба тэрэнэй «юрэнхы» договор үгы болог лэ!

Нинтгерманска правительствы бин болгохо, манай эсгэ ороние нэгдүүлхэ ба эбэй договор баталдуулха зорилгоор, демократическа үндлэй хуури дээрэ нинтгерманска сүлөөтэ хуультоонууды хэж ябадалда бүхы хүсээ зориулаа!

КОРЕЙДЭХИ СОБИТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, августын 28. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армийн Главна командовани августын 28-да ингэжэ мэдээсэбэ:

Августын 28-най хүни американска хэдэн арбад бомбардировщикууд Пхеньян шадарай нуури газарнууды 2 час шахуу бомбодобо.

Унгэрһэн үдэр фронтууд дээрэ онсо хубилалтанууд болоогүй. Зарим участогууд дээрэ нотагай шанартай байлданууд болобо.

Дайсанай самолёдууды агнан буудагда мүнөөдэр дайсанай 2 самолёт унагаагаа.

Американска самолёдууд Хятадай Арадай Республикын агаарай хилы дахин дабаа

ПЕКИН, августын 28. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Шэньйяна (Мукден) ингэжэ дамжуулаа:

Августын 28-най хүни американска хэдэн арбад бомбардировщикууд Пхеньян шадарай нуури газарнууды 2 час шахуу бомбодобо.

Американска агресорнуудэй самолёдууд Зүүн-Хойто Хятадай агаартай нэбтэрэн орожо үргэлжлээр.

Августын 3-да американска 42 самолёт 8 бүлэг боложо, Тумынь город ба Гирин провинциин Хунчун уезд дээгүүр ниндэжэ, тагнуул хээ.

Июлинь 25-һаа августын 25 хүрэтэр 822 самолётууд 172 бүлэг боложо Аньдун, Бэньси, Синьбин, Циньюань, Сифын, Циань, Тунхуа, Хуаньчжэн, Фынчэн, Куаньдянь, Чанбай, Чжуанхэ (Ляодун провинци) гороудууд дээгүүр, мүн Тумынь город ба Гирин провинциин Хунчун уезд дээгүүр ниндэбэ.

Августын 3-да американска 42 самолёт 8 бүлэг боложо, Тумынь город ба Гирин провинциин Хунчун уезд дээгүүр ниндэжэ, тагнуул хээ. Нэбтэрэн ороһон самолёдууд Хятадай территории бомбодобон ба буудаһан байна.

Американска авиациин ябуулганууд улам провокацино шэнжэ шанартай боложо байна. Жшээлхэдэ, августын 1-дэ американска 84 самолёдууд 17 бүлэг боложо, Аньдун, Циань, Тунхуа, Чжуанхэ, Хуаньчжэн, Фынчэн ба Куаньдянь (Ляодун провинци) дээгүүр ниндэжэ, тагнуул хээ.

Августын 7-до американска самолёт Ляодун провинциин Циань уездын Ляньминьтяньбэ гэжэ тосхон газары буудалаан ба 4 бомбо хаяһан байна. Энэ добтолгын үедэ нэгэ хүн алгада, нүгөө нэгэ хүн шархатаа. Тэрэ үдэртөө американска 4 самолёт Ляодун провинциин Аньдун уездын Далунокү гэжэ нуури газары буудаба.

Манолис Глезостэ ба греческэ бусад патриодуудта приговор гаргагдаа

АФИНЫ, августын 28. (ТАСС). Августын 27-до Афинын сэрэгэй хичналтын сүүд приговор гаргаба, тэрэнэй ёһоор Глезос, Церепас ба Дамидиадис наһан соогоо түрмэдэ хаагдахаар сүүдлэгдэбэ.

Августын 27-до Афинын сэрэгэй хичналтын сүүд приговор гаргаба, тэрэнэй ёһоор Глезос, Церепас ба Дамидиадис наһан соогоо түрмэдэ хаагдахаар сүүдлэгдэбэ. Киркос 20 жэлээр, Провеленгиос ба Диамантопулос гэшэд 12 жэлээр, Сбаруни 11 жэлээр, Сотридис 9 жэлээр түрмэдэ хаагдахаар сүүдлэгдэбэ.

Пакистанда улэхэлэн болоно

КАРАЧИ, августын 27. (ТАСС). Синд провинциин зарим районуудта ехэ улэхэлэн боложо байһан тухай «Доно» газетэ мэдээсэнэ. Бадин городой районодо эдээ хоолой байдал үдэр буре муудана гэжэ газетэ бшэнэ. Олон зуугаад улэхэлэн хүнүүд эдээ хоол бэдэржэ үлгөнһөө үдшэлэн болотор ябашы, эдихэ юумэ оложо шадангүй. Калхан, Нандшахер, Сечрани ба Бахедим городуудтахи байдал ехэ хүндэ байна. Эндэхин хүн зон ногоо гү, али набыһаа эдихэ баатай болоно. Рис ба бусад продуктууд рынок дээрэ огто үзэгдэхэ болбэ.

Хэблэлэй мэдээлһнэ харахада, мүнөө Пакистан эдээ хоолой хүндэ кризис үзэжэ байна. Пакистанай территориидо наа таршаануудай олоороо ержэ, ургасы үгы хэһэн ушарһаа байдал улам муудаба.

Баруун Пакистанда эдээ хоолой байдал тон хангалтагүй байжа үргэлжлээр. Синд провинцида шэннисын ба рисэй сэнгүүд үдэр бүри ургана. Баруун-хойто гогранична провинциин ба Бахавалпур княжествын правительствонууд эдээ хоолы нормоор олгохо системэ бин болгохо гэжэ шиндэбэ.

США өөрынгөө сэрэгэй түсэбууды арабска ороноудта дурадхана

БЕЙРУТ, августын 28. (ТАСС). Рейтер агентствын багдадска корреспондентын мэдээлһнэ харахада, Холбоото Штатуудһаа Ирагта байгаа посол Бартон Берри августын 27-до Багдадта болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэбэ. «Дунда-восточно командованин» системы байгуулга «американска политикын гол зорилгын хэбээрэ байна» гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Берри хадаа американска сэрэгэй түсэбуудтэ хабаадаха дуралгы ба өөрынгөө ороноудай нейтралитет сахихы эрмэлзэдэг. Дугтын Востогой хүнүүды ехэ сухалтайгаар харааба.

Японско парламент тараагдаа

ТОКИО, августын 28. (ТАСС). Мүнөөдэр Японийн министрүүдэй кабинет парламенты тарааха тухай ба октябрийн 1-дэ парламентын долоо палатада хунгалтанууды хэж тухай сонсохобэ.

Бельгиин шахтануудта гэнтын аюул үргэлжлээр

БРЮССЕЛЬ, августын 27. (ТАСС). Бельгийскэ шахтануудта гэнтын аюулдэ болһон шэнэ ушарнууд тухай хэблэл мэдээсэнэ. Гүүдэй 3 үдэрэй турша дотор гансахан Лимбург провинциин 2 шахтада 8 хүн үхөө гэжэ «Драпо Руж» газетэ бшэнэ. Шахтануудай ээд ашаг олзын хойноһоо шунажа, горнягуудай аюулгүйгөөр ажаллаха шухала условинууды байгуулна.

даггүй ушарһаа бельгийскэ шахтануудта гэнтын аюул ехэ олон тохоболон гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Шахтернууды дарлалтын шангаланан шалтагануудай нэгэнини «Шуманай түсэб» гэдэг болоно, тэрэнэй американска монополинуудай зонхилохо доро Европын центртэ нүүрһэнэй-металлургияческа картель байгуулхы хараглана.

Шатарай Х олимпиада дээрэ

ХЕЛЬСИНКИ, августын 28. (ТАСС). 8-дахы турта советскэ шатаршад Баруун Германиин командатай уулзаба. Доскандуудай гуримзар Тешнер—Керес, Смыслов—Шмидт, Гейнике—Геллер ба Болеславский—Ланге гэшэд наалана. Советскэ гроссмейстер Смыслов надалгын эхилһнэй хойшо 3 час үнгэрөөд байхада, немецкэ мастер Шмидлы шүүбэ. Хэдэн минута болоод гроссмейстер Болеславский шүүжэ, советскэ командада хоёрдохи очко асаара.

(Шведи) гэгшэдэй парти американска гроссмейстерэй протест хэһнэй шалтагаанаар хойшлоуулаһан байгаа. Сүүдэй коллегий Решевикин протесты бурюушааха гэжэ шиндэбэ. Тус парти наадагда дүүргэгдэхэ байна. Штальберг булюу байдалтай юм.

ХЕЛЬСИНКИ, августын 28. (ТАСС). СССР-эй ба Баруун Германиин уулзалгада гроссмейстер Геллер Гейнике гэгшы шүүбэ. Керес—Тешнер гэгшэдэй парти хойшлоуулагдаа. Тинн СССР-эй ба Баруун Германиин уулзалгын тоо мүнөө дээрэ Советскэ Союзай командын илалтаар 3:0 болоо. Решевикий (США)—Штальберг

ХЕЛЬСИНКИ, августын 28. (ТАСС). Керес—Тешнерэй парти москвоско сагаар 23 час 30 минут хүрэтэр ушөө дүүрээдэй. Кересэй байдал хайжарба. Венгрийн ба США-гэй матч энэ үедэ 2:2 тоотойгоор дүүрбэ. Чехословакиян команда Финляндийн командды 3/2:1 тоотойгоор шүүгээ. Швецийн ба Аргентиннын матчын тоо 2:0 хэбээрэ (Шведи шүүгээ) байна.

ХЕЛЬСИНКИ, августын 28. (ТАСС). Мүнөө үлгөөгүүр гроссмейстер Смыслов финскэ мастер Кайла гэгшэтэй тэнхэсы зүбөөбэ. Тинн советскэ шатаршад Финляндийн шатаршадтай наадахадаа 3/2:1 тоотойгоор шүүбэ.

СССР-эй наукагуудай Академинин Арало-Баспийска комплексно Туркменскэ ССР-эй наукагуудай Академинин газар таряалгавай хамтадаа Главна Туркменскэ каналай зонодо такырна (хужарлиг) газар шэнжэлхын тула Кызыл-Арадай дэргэлэ туршалгын пункт байгуулаба. Унгэрһэн жэлэй намар ба энэ оной хабар хлалчатын, намарай ба шэннисэ, кукураза, люпернэ гэхэ матын 15 язын культуранууды таруушын участогууд эндэ бин болгодоо. Түрүүшын туршалга һайн дүүрэгтэ.

Энэ оной хабар үрэ жамзета ба гоболтын 500 модол, виноградтэ һөөгүдтэ хуулагдаба. Тэдэнэй 95 процентэй буреи бүтэн үлгэбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: лабораториуд В. Бессмертний ба М. Дворжаны гэгшэд наукуудай ургаха ябадалда фенологическа хичалта хэжэ байһа ТАСС-эй фотохроника

КУДАРЫН АЙМАГТА

АЙМАГАЙ ЦЕНТРИН ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Кударын аймагай центр жэл эрэхэ бүри болбосон тухэлтэй болгодоно. Мүнөө жэл аймагай центртэй шэнэ барилгануудай тоо бүри олошорбо. Дежурна магазин ба чайнын шэнэ гэрнүүд баригдаа. Тэрэшин ажахын эд бараанай магазин баригдажа наахан дүүргэгдэ. Аймагай газетын типографиян байха шэнэ гэр баригдаба.

МЕДИЦИНСКЭ ХУДЭЛМЭРИЛГШЭДИЙ КОНФЕРЕНЦ

Һаяхан Кудара-сомондо медицинскэ худэлмэрилэгшэдэй конференци болобо. 1952 оной түрүүшын хахадта медицинскэ эмхи зургаануудай хэһэн худэлмэри тухай эхилхэдэй аймагай элүүры хамгаалха таһагы даагша нүхэр Миньянхана хэбэ.

Элидхэлшын һүүдлэ олон хүн үгэ хэлэжэ, медицинскэ эмхи зургаануудай худэлмэрийд гараһан дугуунууды эрил шүүмжэлһэн ба энэ худэлмэрие хайжаруулаха тухаша наамжануудаа хэлэнэ байна.

Конференцид хабаадагшад хадаа арад зонодо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые хайжаруулаха гэнэн шиндэхэбэри абаба. Тэдэнэртэ уласхорондын байдал тухай лекци ундаада.

44 МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ ОЛЗО

Ждановой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бударов, парторганизациин секретарь нүхэр Чагдуров) гүрэндэ нооһо тушааха түсэбэ болзорһоонь урид үлгэр дүүрэгэ. Колхоз эрчим шайтай нооһо гүрэндэ тушаа 44 мянган түхэриг олоно һан ба ашаанай автомаша абаһан байха юм.

МЕХАНИЗИРОВАННЭ ТОК

Ждановой нэрэмжэтэ колхоздо механизированнэ баригдажа дүүрэгэ. Энэ 220 квадратна метр поментын юм. Механизированнэ ток дээрэ нэгэ зернопулуты бигдаа, таряа сэбэрлэхэ —1 маркын машина, 3 тировок, 3 тронер худэлмэри гэхэ эхилэ. Мүн энэ колхоздо 100—100 центнерэй багш жатай хушалгатай хоёр маркын машина.

ГОРОДОЙ ШОФЕРНУУД ТУҮГАЛАМЖА

Улан-Удэ городой № 1 тротранспортна колоннын 12 машинин шофернууд нүхэд Бородин түрүүтэй, дарын аймагай колхозууд гүрэндэ таряа тушаалагшэ сэхээн туһа хүргэбэ.

УБГЭН ПАТРИОТ

«Баян-Булак» колхозой шүүн Бадмажап Балмагшэ 70 наһатай. Үнлэр хатай боллошы, нүхэр Маев минн хуудгагуй, колхоз доо үнэн сэхээр ажалла юм. Колхозой комут товчо һайнаар захибарилдаг, шарга дархалдаг ба бусад ажалда эдэбхитэйгээр худалсадаг байна. Һаяхан Балмажп үбгэн 20 тонно хатамаар зерношувхайг һэльбэн захибарилба. Энэ гэнине тус артелиин гэгшэ хээр хүндэлдэг. Б. Ринчинов

Урда-Африканска Союз дотор расистска хуулинуудта захирагдахгүй гэнэн кампани хэгдэнэ

ЛОНДОН, августын 27. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээлһнэ харахада, августын 26-дэ Дурбанда (Урда-Африканска Союз) болоһон митинг дээрэ олон зуугаад негрүүд, индициүүд ба муладууд резолюци баталан абаа. Натал провинциин европейскэбшэ хүн зон расистска хуулинуудта захирагдахгүй гэнэн кампанида хабаадаха юм гэжэ тэрэн соогоо мэдүүлбэ.

Расистска хуулинуудта захирагдахгүй гэнэн кампаниин эхилгэдэ 2 нара үнгэрһэн сагһаа хойшо Урда-Африканска Союзда 3198 хүн арестовалагдаа. Августын 26-най гансахан үдэр соо бүхы орон дотор энэ кампанида хабаадаһан 462 хүн арестовалагдаба.

Урда-Африканска Союз дотор расистска хуулинуудта захирагдахгүй гэнэн кампанин хүтэлбэрилэгшэди сүүдлэлгэдэ эсэргүү протестын демонстраци

ЛОНДОН, августын 28. (ТАСС). Малай правительствын расистска хуулинуудта эсэргүү Урда-Африканска Союзай дарлагдалан арад нигитын тэмсэлы хүтэлбэрлэгшэ негритянска ба индийскэ 20 уда-ридагшэди сүүдлэлгэ августын 26-да Иоганнесбургда эхилбэ.

сүүдлэлгын эхилһэн үдэр Иоганнесбургдахи сүүдэй байшанай дэргэдэ хүсэтэ демонстраци хэбэ. Олон зуугаад студентүүдтэй, мүн оройной бусад гороудтай түлөөлэгшэдтэй хамтадаа яваһан олон мянгад демонстрантууд негритянска национальна конгрессэй хара-негоон-шара тугууды, мүн «Ударидагшэди сүүдлэгшэ байна!» ба «Бидэнэр сүлөө үсээнбди!» ба «Баалалтын худэлмэри хэрэглэхэ ябадалда эсэс табихэй!», гэжэ бшээтэй плакатууды бариха ябаба. «Д-р Морока, д-р Дадуба бусад ударидагшад арестовалагдаа. Энэниие бурюушаагты! Компартия хорихо тухай хуули үгы болог лэ! Захирагдахгүй гэнэн кампанида нэгдэгтэй! Конгресстэ оргогты!» гэһэн урианууд демонстрантуудай дундаһаа соностобо.

Гэмнэгдэгшэдэй дунда — Урда-Африканска Союзай индийскэ конгрессэй түрүүлэгшэ Юсуф Дадуба, негритянска национальна конгрессэй гүүсэдкомой гэгшүн ба хоригдоһон коммунистическэ партиин урдын генеральна секретарь Мозес Котане, негритянска национальна конгрессэй түрүүлэгшэ Джеймс Морока ба бусад байна. Компартия хорихо тухай хуули бүхы гэмнэгдэгшэдтэ эсэргүү хэрэглэгдэбэ, тэрэнэй туналамжатайгаар засагаархид орон дотор прогрессивнэ бүхы худэлөө дарана.

Полисейскэ тухай хүсэнуудэй асаарагдһан болобошы, полици демонстраци таран намжа шадаагүй.

Ударидагшалтайгаа мүрдэгдэжэ байһан тушаа дураа гутан эдбүүрхэнэ негрүүд ба индициүүд